

El Cardenal Vives i el seu temps

Organització:

Museu Arxiu de Sant Andreu de Llavaneres
Província de Framenors Caputxins de Catalunya
Museu Arxiu Vives i Tutó

Edició catàleg:

Museu Arxiu de Sant Andreu de Llavaneres

Fotografies:

Arxiu Provincial dels Caputxins de Catalunya
Museu Arxiu de Sant Andreu de Llavaneres
Arxiu Parroquial de Sant Andreu de Llavaneres
Joan Devesa i Freginals
Arxiu Quim Bertran

Disseny gràfic i maquetació:

beAtypical marketing i comunicació gràfica

Impressió:

Gràfiques Llavaneres

Agraïments:

Parròquia de Sant Andreu de Llavaneres
Província de Framenors Caputxins de Catalunya
Caputxins de Sarrià
Província Madre del Buen Pastor Capuchinos de España
Fraternidad de Capuchinos de Pamplona-Extramuros
Fraternidad de Capuchinos de San Antonio (Pamplona)
Família Vives Sáenz

Dipòsit legal:

B.20.372-2013

El Cardenal Vives i el seu temps

Del 7 al 29 de setembre de 2013

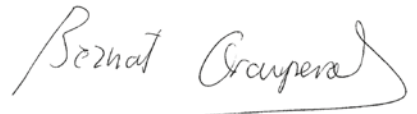
Un gran català, un llavanerenc únic

Fa mesos que ens preparem per viure aquest moment. Ens hem anat contant de la il·lusió, l'empremta i la constatació que estem rescatant per a la memòria col·lectiva la història d'un llavanerenc il·lustre, d'un català universal, que mai es va oblidar del seu petit país, per lluny que es trobés, per difícils que fossin les circumstàncies...

A Llavaneres, aquest mes de setembre de 2013 serà recordat per a la posteritat per una efemèride que ens fa universals com a poble: el centenari de la mort del cardenal Vives i Tutó, fra Josep Calassanç de Llavaneres. Un cardenal molt influent, mà dreta del papa Lleó XIII i de Pius X, que durant tota la seva vida va passejar el nom del seu poble natal, del nostre poble, Llavaneres, arreu del món. Un gran intel·lectual que va saber defensar Catalunya dels que pretenien arraconar-la i dividir-la.

Conegut com *el cardinale santo*, Vives i Tutó va afavorir pastoralment l'Església catalana. Entre d'altres, va aconseguir que les classes de catecisme a les escoles es continuessin impartint en català, en contra del que propugnava el comte de Romanones, i va evitar que el seu amic Torres i Bages fos traslladat de Vic a Burgos. Va ser un personatge molt influent a la Roma papal, poder que sempre va utilitzar a favor del seu país. Ara que commemorarem el Tricentenari de l'11 de Setembre de 1714, és just que la seva figura sigui recordada i valorada en la dimensió que mereix com a gran català i gran intel·lectual.

Tot això i molt més es podrà captar i esbrinar en l'exposició que prepara el Museu-Arxiu de Sant Andreu de Llavaneres, i que sota el títol *El cardenal Vives i el seu temps*, podrem veure del 7 al 29 de setembre a Can Caralt. Fa mesos que hi treballen: la gent de la Comissió organitzadora dels actes de l'Any Vives i Tutó, l'equip del Museu-Arxiu de Llavaneres, el Museu-Arxiu Vives i Tutó, i la Comunitat Caputxina de Catalunya. Ben segur que el resultat serà un autèntic motiu d'orgull i una ocasió impossible de deixar passar per conèixer, descobrir o aprofundir en la figura del nostre veí més internacional i més influent de tots els temps. Gràcies a tots per l'esforç i per la dedicació.

Bernat Graupera i Fàbregas
Alcalde de Sant Andreu de Llavaneres

Sant Andreu de Llavaneres i el cardenal Vives

1880 vista general

La vila natal

A mitjans del segle XIX, Sant Andreu de Llavaneres comptava amb uns 1400 habitants repartits en unes 200 cases de planta baixa, o d'un pis, situades al nucli urbà i 60 masies. El nucli urbà estava format pel carrer de Munt, el carrer del Mig, el carrer de Baix, el carrer Nou, el carrer del Doctor, el carrer dels Closens i el carrer de l'Església. Els verals eren el de la Vall, el Massorrà, l'Acatà i el Torrent. La gran majoria dels habitants estaven dedicats a l'agricultura, especialment al conreu de la vinya. Madoz en el seu diccionari, publicat entre 1846 i 1850,

diu, en referir-se a la nostra població, "su cosecha principal es el vino, que se gradua en 4.000 cargas anuales". Era important també la producció de taronges que s'embarcaven a la platja de Mataró cap al Midi francès, així com era força destacable la terra destinada a la plantació de garrofers. Hi havia dues fàbriques de teixit de cotó, una amb 40 telers i l'altra amb 20. Al padró de 1857 registra el nom de divuit persones que tenien per ofici teixidor, també hi havia quatre espartenyers, tres boters, tres fusters, tres mariners, tres paletes, tres moliners, tres ferrers, tres metges, un sastre, un carnisser, un forner i un veterinari, a més de la pagesia.

S'ha de destacar també que el padró assenyala unes vint famílies pobres. La població comptava amb una escola d'instrucció primària a la que assistien uns 50 nens. Algunes nenes anaven a "escuelas" on Madoz diu "les enseñan las labores propias del sexo" especialment a fer puntes de coixí. L'església parroquial feia pocs anys que s'havia construït i tenia encara la façana inacabada. L'ermita de Sant Pere estava en funcionament però la de Sant Sebastià estava abandonada i sense culte.

Aquest era el poble que va veure néixer, a la casa número 9 del carrer

del Mig, a les cinc de la tarda del dia 15 de febrer de 1854 a Josep, fill de Josep Vives, fuster, i de Caterina Tutó, naturals de Sant Vicenç. Dos dies més tard era batejat a la nostra església parroquial i se li posaren per noms Josep, Fèlix i Jaume. El 1860 la família es trasllada a Mataró i s'iniciaria així l'agitada vida de qui seria el futur cardenal Josep de Calassanç Vives i Tutó: Guatemala, Califòrnia, França, Equador, França, Catalunya i, finalment, el salt a Roma on seria proclamat cardenal el 18 de juny de 1899 pel papa Lleó XIII

1900 vista general

El ressò de la promoció al cardenalat

La notícia va ser rebuda amb gran alegria a tot Espanya, però especialment a Catalunya. El Govern li atorgà la gran creu de Carles III i l'Ajuntament de Barcelona va fer constar en acta la satisfacció d'aquest nomenament. La ciutat d'Igualada el va nomenar fill adoptiu, i a la nostra població, l'alcalde Joaquim Ros i Blahà comunica al ple de l'ajuntament, tal com consta en l'acta del dia 19 de juny, que "... en Roma y por nuestro beatísimo Papa León XIII en el día de hoy ha sido elevado al Cardenalato el P. José de Calasanz de Llanereras, natural de este pueblo..." L'ajuntament acordà d'assistir a les funcions religioses del dia 29 i a contractar una orquestra per als actes. També s'acordà de col·locar una placa a la casa on va néixer i una altra a la façana de l'església així com també canviar el nom del carrer del Mig pel de carrer del Cardenal Vives. Es va enviar una carta a Roma per tal de felicitar-lo amb una còpia de l'acta amb tots els acords presos pel consistori.

El dia 29 de juny se celebraren a Llanereras diverses funcions

religioses a fi de solemnitzar l'elevació al cardenalat del seu fill. A les deu del matí començà l'ofici predicat pel pare Ildefons de Vilassar, caputxí, resident a Perpinyà i cosí germà del cardenal. L'orquestra de Mataró Los Tells cantà la missa i, finalitzat l'ofici, es cantà un solemne Te Deum. Assistiren a l'acte l'Ajuntament en pes, els rectors de les parròquies de Mataró i representacions de les comunitats caputxines de Barcelona, Sarrià, Igualada i Arenys. A la tarda, després de cantar el Rosari i Trisagi amb orquestra, s'organitzà la comitiva per anar a descobrir les làpides de les façanes de la parròquia i de la casa on va néixer.

El dia 1 d'agost el cardenal Vives adreçà una carta d'agraïment a l'alcalde de Llanereras acompanyada d'una fotografia amb dedicatòria que, en la sessió celebrada el dia primer d'octubre, l'ajuntament va acordar d'emmarcar i col·locar-la a la sala de sessions. El 1904, Any Marià, el cardenal Vives obsequià un calze a la nostra parròquia que encara es conserva.

En tota la seva etapa de cardenal Vives i Tutó va intervenir en nombrosos temes referents a l'estat espanyol i a Catalunya. Va atendre moltes visites de famílies catalanes que viatjaven a Roma per algun motiu, com es pot veure en les memòries d'alguns escriptors i polítics com

1930 carrer Cardenal Vives

San Andrés de Llanereras.-Vista general.

1930 vista general

Cambó, Narcís Oller o Josep Maria de Sagarra. També acollí la visita de famílies relacionades amb Llanereras com, per exemple, la visita efectuada l'any 1909 pel pintor Josep Masriera i la seva esposa, junt amb la família Matas, en ocasió de la canonització de Sant Josep Oriol. En aquella audiència el cardenal Vives va lliurar a Mercedes Matas de Cuyàs una relíquia del Sant Rector d'Ars, Joan Maria Vianney, per tal que es venerés a la parròquia de Llanereras.

La mort del cardenal Vives, ocorreguda el 7 de setembre de

1913, va ser molt sentida a tot el món catòlic, especialment a Catalunya. A la nostra població, l'Ajuntament en la sessió del 14 de setembre, va acordar enviar un telegrama de condol al papa Pius X i també al seu germà Joaquim M. de Llanereras, resident a Roma. Al mateix temps es va constituir una comissió per a organitzar els actes cívics i religiosos que es celebrarien el dia 19.

Els actes en sufragi del cardenal de Llanereras es varen celebrar al matí. A les 10 les autoritats municipals i els convidats a l'acte,

entre els que figuraven diputats provincials i les autoritats municipals de Sant Vicenç de Montalt, es van dirigir en processó cap a l'església acompanyats d'orquestra, mossos d'esquadra i els alumnes de l'escola municipal encapçalats pel seu mestre. A l'arribada els esperaven a la portada del temple parroquial el delegat del bisbe, l'ecònom de Llanereras acompanyat dels rectors de diverses parròquies, representants dels caputxins i dels escolapis. D'una casa propera a l'església eixiren els parents del cardenal encapçalats pels seus cosins el P. Ildefons de Vilassar,

caputxí i mossèn Josep Terrats i Tutó, prevere. La comitiva va recórrer diversos carrers fins a arribar al davant de la casa natal on es van realitzar diversos parlaments per part del delegat del bisbe, l'alcalde Antoni Cabot, i el diputat senyor Marfà. A continuació es va descobrir a la façana de la casa una placa commemorativa que encara s'hi pot veure. Acabats aquests actes es va celebrar un solemne funeral.

El monument al Cardenal Vives

Una comissió de veïns, presidida pel rector mossèn Antoni Font, va iniciar, l'any 1926, els tràmits per tal d'aixecar un monument al cardenal Vives i Tutó. El projecte es va encarregar al conegut arquitecte Josep Mª Pericas i ben aviat, el 1927, es va col·locar la primera pedra. En una primera fase, que va quedar aturada per la Guerra Civil, es van construir les parets laterals, les baranes, i el gran pilar que hauria de ser coronat amb una estàtua del porprat de Llanereras.

A l'any 1948, amb l'activa intervenció del caputxí Basili de Rubí, es va crear la Comissió Cardenal Vives, presidida per les màximes autoritats civils i eclesiàstiques de Barcelona: el governador civil, el bisbe i el provincial

dels caputxins. Aquesta comissió es va proposar recaptar fons necessaris per a la continuació del monumental com estava previst en el projecte inicial de l'arquitecte Josep Mª Pericas. La realització de l'escultura que l'havia de presidir va ser confiada a l'artista Josep Mª Camps i Arnau, i amb molts entrebancs, es van iniciar les obres que comprenien també la construcció d'un pont sobre la riera i la urbanització de tota la zona.

Finalment, el diumenge 10 de setembre de 1950, amb el monument encara inacabat, es van celebrar els actes d'inauguració. Constava d'un extens programa que s'iniciava a les 10 del matí amb un ofici solemne presidit pel bisbe de Barcelona Gregorio Modrego. L'Orfeó Seràfic Marià d'Arenys de Mar, amb acompanyament d'orgue, dirigit pel caputxí Manuel M. de Lipà va interpretar la missa *Salve Regina* de Stehle. A la sortida de l'ofici, les autoritats i la població, acompanyats d'una banda de música, es van dirigir fins al monument per tal d'inaugurar-lo així com també van estrenar el pont sobre la riera, que comportà la urbanització de la zona. Al l'acte van pronunciar unes paraules l'alcalde Joaquim Vives Prat, el procurador general dels caputxins, el bisbe de Barcelona i el governador civil Eduardo Baeza. A continuació la comitiva anà vers l'edifici del Sindicat de Pagesos on es va inaugurar una

1950 construcció Monument Cardenal Vives

exposició de pintures de diversos artistes titulada *El paisatge de Llanerers*. Aquesta exposició era promoguda pels senyors Lluís Masriera i Lluís de Caralt. Al davant de l'edifici del sindicat es va organitzar un festival folklòric amb la intervenció de diversos esbarts dansaires, dues cobles i un grup de bastoners.

A les 4 de la tarda es va celebrar una assemblea general del Terç Orde de Sant Francesc en la qual va predicar el caputxí Antoni Mª de Barcelona.

A les 5 hi va haver un concurs de sardanes al camp de futbol i a les 7, davant del grup escolar Baeza Alegria, es va oferir un concert per l'Orfeó Seràfic Marià i es llegí el poema de Mn. Pere Ribot *Lloa al Cardenal Vives*. A continuació es va interpretar l'auto sacramental *La pedra eterna* escrit per Lluís Masriera, amb música del mestre Enric Torra. La interpretació va anar a càrrec del la companyia El Teatro de los Artistas i la coral de Llanerers. Finalment els actes es van acabar a les onze de la nit amb una

audició de sardanes a la plaça. La commemoració del primer centenari del traspàs del cardenal Vives, les restes del qual són des de l'any 2010 a la capella del Santíssim de la parròquia de Llanerers on rebé el baptisme, afegiran noves dades a la crònica sobre Llanerers i el seu cardenal.

Lluís Albertí i Serra,
Arxiver de Sant Andreu de
Llanerers

El ressò de les publicacions del caputxí Calassanç de Llavaneres, cardenal Vives i Tutó

Durant l'Any Vives i Tutó no podia mancar una exposició commemorativa que situés la vida i la projecció internacional del **Cardenal de Llavaneres** en el context eclesial i social del seu temps. Aquesta exposició s'ha realitzat amb la triple col·laboració de l'arxiu dels caputxins, amb el Sr. Lluís Albertí (del Museu Arxiu de Llavaneres) i amb el Sr. Joan Devesa (del Museu-Arxiu Vives i Tutó) que, conjuntament, hem organitzat i preparat l'exposició **El cardenal Vives i el seu temps**. Els frares caputxins, a més d'una tria de les principals publicacions de Vives i Tutó conservades a la Biblioteca Hispano-Caputxina, hi hem aportat una selecció de records personals del cardenal Vives (especialment de caràcter litúrgic i devocional) que reflecteixen la vida interior i la pietat eucarística i mariana del prelat llavanerenc.

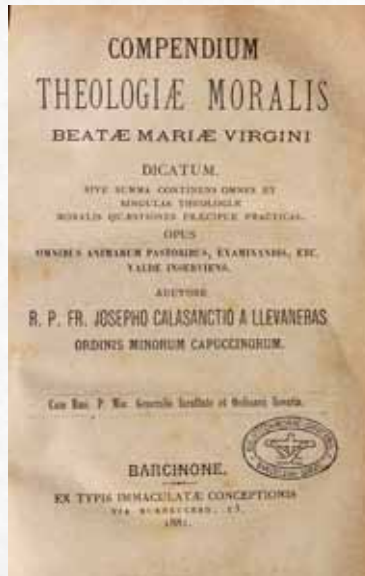
Cal assenyalar que fou durant el sojorn del framenor caputxí Josep de Calassanç de Llavaneres a la capital

de l'Anoia, a Igualada, quan preparà l'edició dels primers compendis de teologia. La primera obra publicada per Vives i Tutó fou estampada a Barcelona l'any 1881, quan el P. Calassanç només tenia 27 anys. Tres anys després, en el 1884, el P. Calassanç fou enviat a treballar a la cúria generalícia dels caputxins, a Roma. Allí, a petició del seu germà Joaquim M. de Llavaneres, llavors Comissari Apostòlic dels caputxins hispans, el P. Calassanç hi començà a gestionar la tramitació de l'abolició del Comissariat dels Caputxins hispans, per tal de vincular-los jurídicament a la casa general de Roma.

En el 1884 començava la llarga i fecunda activitat del P. Calassanç al servei de l'Església de Roma i de Catalunya, i també, és clar, al servei de l'Orde caputxí, coincidint amb el procés de renovació i dinamització de l'Orde franciscano-caputxí que impulsà el govern pastoral del P. Bernat d'Andermatt, ministre general dels caputxins qui, amb gran encert i amb

especial intuïció, va saber aprofitar l'enorme capacitat de treball del jove religiós fill de Llavaneres, tot obrint-li un prometedor camp de treball eclesial, especialment com a consultor de Congregacions romanes i com a escriptor.

ARoma, el futur cardenal de Llavaneres, ben aviat, donà prova d'una gran maduresa teològica, excepcional

i fora de sèrie, a més de donar mostres d'un talent molt prodigiós i d'una extraordinària retentiva i capacitat de síntesi que hom ja veu reflectida en les pàgines dels seus primers compendis de teologia moral i dogmàtica;

uns compendis que al llarg de la seva vida Vives i Tutó preparà amb cura i solvència i que, merescudament, li valgueren una gran acollida en els centres de formació eclesial. Alguns d'aquests manuals comptaren amb repetides reedicions, com el *Compendium Theologiae Moralis*, que assolí la fita de nou edicions, la darrera publicada a Roma l'any 1909.

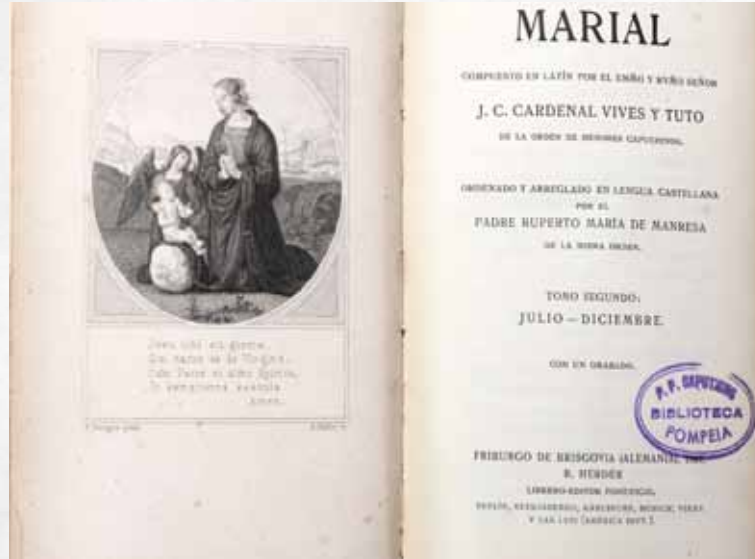
Tot i que, pròpiament, no podem pas qualificar al cardenal Vives d'un teòleg d'aportacions novadores en el camp de la teologia moral i ascètica sí que, però, s'ha d'esguardar com a un gran estudiós i divulgador dels principals temes i qüestions teològiques, ja que, des de la seva gran capacitat d'harmonització i de síntesi, Vives i Tutó reeixí en seleccionar i estructurar, de manera adient i molt entenedora, els principals textos de la patristica i de l'escolàstica; una tasca cultural que Vives i Tutó havia començat l'any 1881 amb el desig de secundar les disposicions suggerides per l'encíclica *Aeterni Patris* que, dos anys abans, en el 1879, havia publicat el papa Lleó XIII. En aquesta encíclica el papa Pecci prioritzà els escrits de sant Tomàs d'Aquino per damunt dels de sant Bonaventura i dels altres mestres de l'escolàstica.

Fou, doncs, a la llum de les orientacions del papa Lleó XIII, que l'any 1881 el P. Calassanç de Llavaneres publicà el ja esmentat

L'aportació del cardenal Vives a la recerca històrica és també força rellevant, especialment pel que fa a l'estudi de la història franciscano-caputxina. Ja l'any 1888 el P. Calassanç féu publicar a Barcelona una obra d'enorme interès que havia començat a escriure el seu professor de teologia a La Antigua, el P. Ignasi de Cambrils, i que sortí estampada amb el títol de *Cronicón de la Misión de PP. Capuchinos en Centro América*. Sobretot gaudeixen d'un gran interès el conjunt de memòries històriques que compilà el futur cardenal Vives amb el títol de *Biografía Hispano-Capuchina*, publicada a Barcelona l'any 1891. En aquest volum hi trobem dades històriques sobre els principals personatges de la província caputxina de Catalunya, que són presentats com a models a imitar i posats com a punt de referència a tenir en compte en aquell moment històric que es corresponia amb la represa de la vida caputxina a Catalunya, principalment amb les semblances biogràfiques i espirituals dels religiosos de la primera generació extretes de les antigues cròniques, per exemple dels caputxins: Arcàngel d'Alarcón de Tordesillas, Mateu de Guadix, Josep Rocabertí de Barcelona, Pau de Barcelona, Llorenç d'Osca, entre molts d'altres.

Pel que fa a l'aportació als temes d'història eclesiàstica de caràcter més general, cal referir-nos a l'estudi titulat *Veritas translationum almae domus Lauretanae*, on tractà a propòsit de

la veracitat històrica del trasllat que s'hauria produït, de manera preternatural, de les parets de la santa casa de Natzaret fins a Loreto, i que Vives i Tutó publicà per primera vegada a Roma l'any 1887 amb llengua llatina, i que posteriorment fou traduïda a les principals llengües d'Europa: castellà,

francès, portuguès, alemany, italià.

A més dels treballs històrics i teològics, fou remarcable l'aportació del cardenal Vives en el camp del dret eclesiàstic, especialment a través del manual titulat *Compendium Juris Canonici*, estampat per primera vegada a Barcelona l'any 1882 (i que comptà

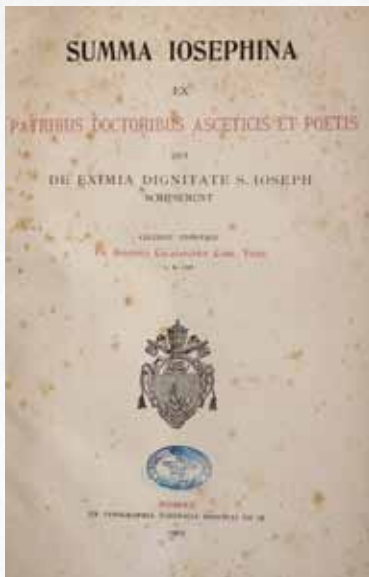
amb quatre edicions, la darrera publicada a Roma l'any 1905). Gaudí també de molt bona acollida la recopilació titulada *Documenta Regularitatis*, editada per la Tipografia Vaticana l'any 1889. En aquest mateix sentit són particularment interessants els comentaris o exposicions juridico-canòniques a la

Regla de Sant Francesc, especialment l'*Expositio Regulae Fratrum Minorum*, on Vives i Tutó hi revisà i amplia el comentari del caputxí Albert de Bolzen, i que fou publicat a Milà l'any 1889. Molt més rellevant encara fou la publicació l'any 1904 dels *Instituta Franciscana*, on el cardenal Vives hi aplegà tots els documents pontificis que tutel·len i

enalteixen l'Orde franciscà, són quasi un miler de documents ordenats cronològicament, que compten amb un magnífic i modèlic índex de matèries que en facilita la utilització pràctica d'aquest completíssim diplomatarí dels framenors.

Un gran ressò internacional fou assolit per la publicació del tractat titulat *De dignitate et officiis Episcoporum et Praelatorum*, estampat a la tipografia Pustet de Roma l'any 1905. Aquest estudi és, segurament, una de les millors aportacions del cardenal Vives al dret canònic ja que, servint-se de diversos tractats canònic-morals i des textos de sant Bernardí de Sena i de Sant Robert Bel larmino, principalment, recordà als bisbes la seva dignitat, els seus deures pastorals i, sobretot, assenyala quin havia de ser el capteniment episcopal en les circumstàncies de l'Europa de principi del segle XX. L'any 1906 Vives i Tutó publicà *De jurisdictione in spiritualibus et temporalibus quam habent Cardinales*, on el prelat caputxí analitzà, molt a fons, l'abast de la jurisdicció dels cardenals, tot vindicant la validesa de l'antiga constitució pontificia de Sixte V, *Religiosa sanctorum*, que el Papa havia publicat el 13 d'abril de 1587.

Alguns contemporanis afirmaren, amb admiració, que el cardenal Vives era mena de biblioteca vivent i a ell recorrien, talment com si es tractés d'una enciclopèdia d'utilitat pràctica. Membres dels principals dicasteris del

Vaticà cercaven l'opinió del “cardinale dòtto”, i per tal d'assessorar-se adientment l'anaven a consultar per tal d'escoltar-ne les interpretacions dels textos patrístics i canònics. Aquests curials prou sabien que llavors, a Roma, “Vives fa tutto”, Vives ho fa tot i, també, “Vives è tutto”, Vives ho és tot. Tot, “tutto”, en el camp dels afers i instàncies de govern eclesiàstic; “tutto”, tot, en el camp de l'erudició patrística i teològica.

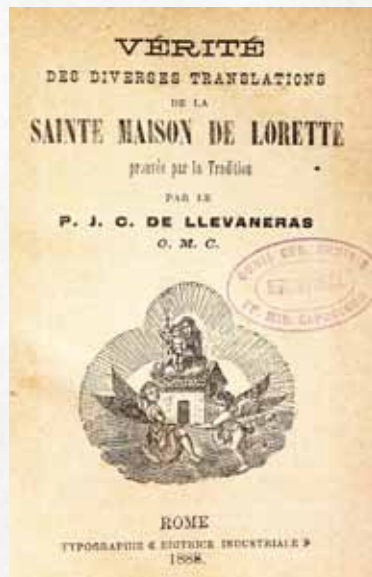
Quan l'any 1899 el Papa Lleó XIII decidí promoure al cardenalat al caputxí Calassanç de Llavaneres, el Sant Pare coneixia les qualitats i la gran capacitat de treball d'aquell jove

caputxí català. En efecte, Vives i Tutó arribà al cardenalat *laboris causa*, i un fet expressament volgut pel Papa Pecci, fou que la dignitat cardenalícia de fra Calassanç de Llavaneres anés anexa al títol de l'Església de Sant Adrià “in tribus foris”, regida pels frares mercedaris, on s'hi venerava la imatge de la patrona de Barcelona, la Mare de Déu de la Mercè.

Lleó XIII estimava molt entranyablement la persona del Cardenal Vives i, atesa la condició de terciari franciscà, el Papa Pecci volgué que Calassanç de Llavaneres, cardenal Vives, li donés la benedicció dita “de Sant Francesc” poc abans d'expirar. Però, qui millor connectà amb “il cardinale santo”, fou Giuseppe Sarto, el papa sant Pius X, ànima bessona del cardenal Vives, amb qui visqué, molt a fons, la comunió d'ideals i la visió sobrenatural de l'Església. Fou a petició del Papa Pius X, que el Cardenal Vives intervingué tan directament en la redacció del decret *Lamentabili* i de l'encíclica *Pascendi*, quan l'any 1907 es condemnà el modernisme teològic, ja que Vives i Tutó fou un dels principals auxiliars del papa Pius X en la lluita antimodernista.

L'abundosa producció bibliogràfica, 78 títols en 140 edicions que van de l'any 1881 al 1913, i pòstumament del 1914 al 1954, posa de manifest de manera ben eloqüent la gran capacitat de treball del porprat

llavanerenc qui, a més, realitzà, com a primer prefecte de la nova Congregació de Religiosos l'organització i vertebració d'aquesta nova Congregació romana quan es creà l'any 1908. Fou justament des d'aquesta Congregació que el cardenal Vives ajudà a l'estructuració i a la reconeixença pontificia de moltes de les nostres congregacions religioses, masculines i femenines, fundades en un esplendorós moviment

d'expansió de la vida religiosa en l'Església de la Catalunya del segle XIX.

“Vives è tutto”, se sentia a la Roma del Papa Sarto de llavis dels murmuradors vaticans que pronunciaven

d'aquesta guisa, a la italiana, el nom del cardenal caputxí, tot donant a entendre que el Cardenal Vives gaudia a la Santa Seu d'una mena “d'omnipotència”. L'acudit és una mica exagerat si es té en compte, d'una banda, la personalitat i la fermesa de Pius X i, per l'altra, el fort influx dels cardenals Gasparri, De Lai i Merry del Val, de manera que no s'hauria d'atribuir exclusivament a l'influx de Vives i Tutó (el confessor del Papa) la responsabilitat de totes les decisions papals. Tanmateix, aquell *calembour* --el joc de paraules *Vives è tutto*-- és molt indicatiu del notable pes del caputxí de Llavaneres a la Roma del Papa Sarto, tant, que tal com escriví el P. Antoni M. de Barcelona, “l'actuació de Vives i Tutó està íntimament unida a la del Papa Pius X”. L'enorme capacitat de treball del porprat de Llavaneres resta reflectida, de manera ben eloqüent, en la seva abundosa producció bibliogràfica que, en bona part, podem contemplar en aquesta exposició sobre **El cardenal Vives i el seu temps**.

Fra Valenti Serra de Manresa,
Arxiver dels caputxins de Catalunya

Documentació gràfica

14

Els germans Josep de Calassanç de Llaneres i Joaquim M. de Llaneres, fotografiats a Perpinyà el novembre de 1873

Estat del convent dit de Belén a La Antigua (Guatemala) temps després de l'exclaustració dels caputxins efectuada a l'estiu de 1872.

Estat en què quedà el claustre del convent dit de Belén ran de l'expulsió de la comunitat de caputxins, de la qual formaven part els germans Vives i Tutó.

Alguns membres de la comunitat dels caputxins de "La Antigua", camí de l'exili, fotografiats l'any 1872 a San Francisco (Califòrnia).

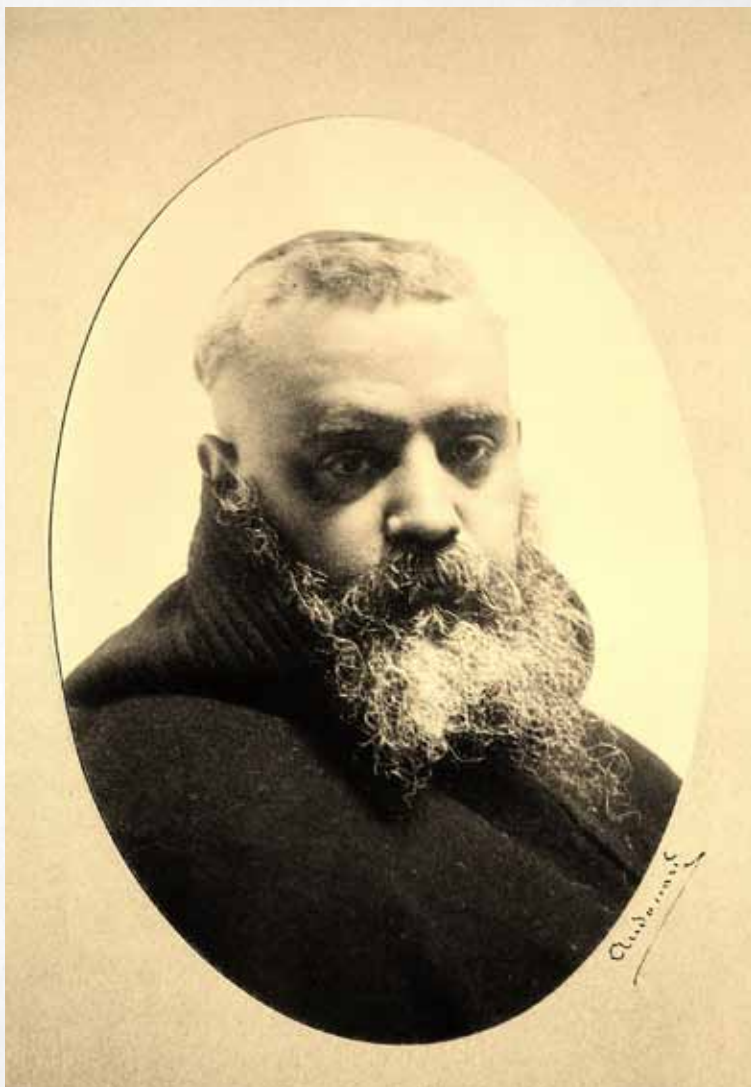
Vista general de convent dels caputxins d'Igalada l'any 1901, que el 1881 havia començat a edificar fra Josep de Calassanç de Llavanes.

Alumnes de l'escola seràfica de Perpinyà, poc abans de ser traslladats a Igualada, amb el P. Calassanç de Llanerres com a director.

El caputxí Calassanç de Llanerres l'any 1890.

Fra Josep Calassanç de Llanereres poc abans de la promoció al cardenalat.

Fotografia de fra Calassanç de Llanereres del juny de l'any 1899, en ser proclamat cardenal pel papa Lleó XIII.

Fotografia oficial del cardenal Vives dedicada a l'Ajuntament de Llavaneres, en agraïment a la seva felicitació i als actes organitzats pel seu nomenament de cardenal.

Cloenda del Primer Concili Plenari Llatinoamericà celebrat a Roma el 1899. Al centre el novell cardenal Vives i Tutó.

Els germans caputxins Vives i Tutó a Roma el juny de 1899.

Els germans Josep de Calassanç de Llacaneres i Joaquim M. de Llacaneres amb la família cardenalícia al palau Altemps de Roma.

El cardenal Vives, entre alguns prelats de la cúria vaticana, en l'acte de la inauguració de l'exposició mariana de 1904.

Els germans Vives i Tutó en un carrutge a la Roma papal.

Alumnes del Pontificio Colegio Español de Roma, del curs 1908-1909, amb el cardenal Vives i el seu germà Joaquim.

El papa Pius X i un grup de pelegrins acompanyats pels germans Vives i Tutó.

Última fotografia del cardenal Vives efectuada l'any 1913, uns mesos abans de la seva mort.

El cardenal Vives amb el pectoral cardenalici i amortallat amb l'hàbit caputxí.

Joaquim M. de Llanerès al costat del llit on va morir el seu germà, el cardenal Vives, a Monte Porzio Catone.

Capella mortuòria del cardenal, a Villa Gamarelli, veïllada pel seu germà Joaquim M. de Llanerès.

Retrats

Quadre de Joaquim M. de Llaneres, procedent del convent dels caputxins d'Extramuros de Pamplona.

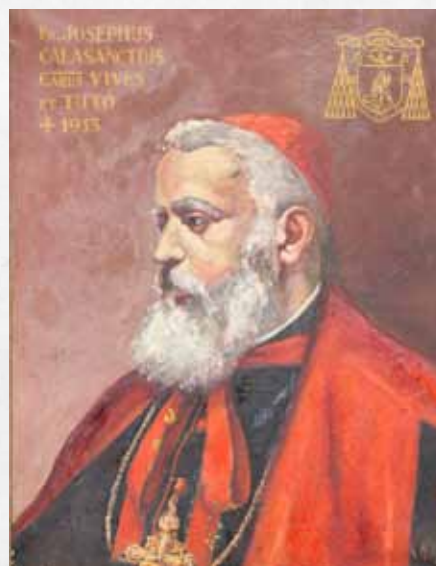
Quadre del cardenal Vives, procedent del convent dels caputxins d'Extramuros de Pamplona.

Pintura a l'oli, obra de Lluís Masriera de l'any 1942, obsequi de les famílies Vives i Tutó a l'Ajuntament de Llaneres per a substituir la desapareguda durant la guerra civil.

Pintura a l'oli, efectuada per González-Carbonell, propietat de la família Vives - Sáenz de Llaneres.

Pintura a l'oli, obra del caputxí Dídac d'Àguilas (1911-1972), procedent del refetor dels caputxins de Sarrià.

Objectes litúrgics

Guants emprats per Vives i Tutó en les cerimònies litúrgiques (cal observar que són sargits!).

Calze que el cardenal Vives regalà l'any 1904 a la Parròquia de Llavaneres que porta la inscripció "Record de carinyo a son poble nadiu. El cardenal Vives y Tutó".

Calze d'argent del cardenal Vives i Tutó, amb esmalts dels principals misteris de la vida de Crist, regal de les Esclaves del Sagrat Cor de Jesús l'any 1908, conservat als caputxins de Sarrià.

Sr. D. Don Jose de Milla
 Obispo de Sancti Petri de Salazar.
 Muy Sr. mio y de mi mayor respeto
 y veneracion: correspondiendo agradecida de mi
 altitud carita del Sr. del actual en la que V. me invi-
 ta a asistir al solemnísimo oficio al Sr. de Benic que
 celebrará en parroquia de un cargo con la fiesta
 de San Donquino, en la que también me da V.
 una satisfaccion por no haberme invitado a la
 fiesta magna que se celebró en honor de mi tataro
 hermano digo ante todo que no tenía V. que viene
 a ser como porque ni V. me conoce ni tenía
 ninguna obligacion de invitarme y por lo tanto
 ni yo podía creerle a V. culpable de tanta que
 darine satisfaccion de ningun género. Mas ante
 tengo yo que cumplir con V. desde las gracias
 por lo que ha sollicitado la fiesta de mi querido

y mi hermano.

En cuanto a la invitacion que V. me ha
 ce de ir a esa para asistir al solemnísimo oficio
 depe mucho en finca y atencion, pero no me es
 posible acceder a los deseos de V. porque aunque me
 como de elerra sin embargo no asistiré a
 a otra de casa mas que en caso de necesidad y el
 presente carece de esta condicion.

Tengo una complacencia en saber que
 hace 18 años que vive V. en parroquia lo que in-
 dica que todos mis hermanos hubiran sido bautiza-
 dos por V. lo que sin duda será para V. de gran
 satisfaccion y lo que han aumentado en ellos las
 gracias del cielo que empezaron a recibir por
 medio de V. por lo que felicito a V. en nombre de
 mi Sra. Superiora y en el mio.

Como prueba de mi agradecimiento le
 ofrezco por V. la comunion del primer viernes
 de este mes pidiendo al Señor le bendiga en el

desmayo de un sugeto querido y bendiga tam-
 bién a ese pueblo una del nuevo Cardenal.

Tendría mucho gusto en conocer a V. y como
 V. desea también conoerse a esta que si viene a
 a Barcelona no dejará de honrarme con su presen-
 cia. Recibe a V. las expresadas gracias y se recom-
 ienda en sus oraciones y sacrificios SS. SS. SS.

Sr. D. de la Concepcion Aldoniz,
 Calera del Sr. y de la Caridad.

R/18. 24/18.
6/18.

Magnifico Señor Alcalde
de San Andres de Llanaveres.

Magnifico Señor:

Me han conmovido profundamente y han despertado en mí un agradecimiento vivísimo las manifestaciones que colectivamente se ha dignado promover por un acontecimiento que ningun mérito reconoce en mí y que sólo demuestra la bondad altísima del Vicario de Jesuista.

Dulce y lleno de cariño ha sido siempre para mí el recuerdo de la patria en que vi la luz primera y recibí las aguas santas del bautismo, pero en esos señalados momentos de mi vida, estaba como nunca vivo en mí el nombre de esa inolvidable patria y por ella guardaba las bendiciones más afectuosas y una principal parte de mis oraciones.

Me es por todo extremo grato tener esta ocasión propia para enviar á ese Municipio el testimonio de mi agradecimiento y de mi respeto y profundo cariño.

Pidiendo al Señor obispo de bendiciones y prosperidades á esa mi patria, se dice de V.
Magnifico Señor, s. s. y exp. in exto f.
Roma. 1.ª de Agosto de 1889.
Fr. J. C. Card. Vives

Carta del cardenal Vives dirigida a l'Ajuntament de Llanaveres en resposta a la seva felicitació pel nomenament de cardenal. (Arxiu Municipal de Sant Andreu de Llanaveres).

Invitació del rector de Llanerres dirigida als feligresos amb motiu del nomenat del cardenal Vives l'any 1899. (Arxiu Parroquial de Sant Andreu de Llanerres).

Número extraordinari del periòdic La Semana de Igualada (del 20 de juny de 1899) dedicat a la promoció al cardenal de Josep de Calassanç de Llanerres. (Arxiu Provincial dels Caputxins de Catalunya)

Sermó predicat a l'església de Sant Ignasi de Roma el 28 de juny de 1899 pel bisbe Àngel Jara, participant en el Primer Concili Plenari Llatino-Americà, per tal de celebrar la promoció al cardenalat de Josep de Calassanç de Llanerres.

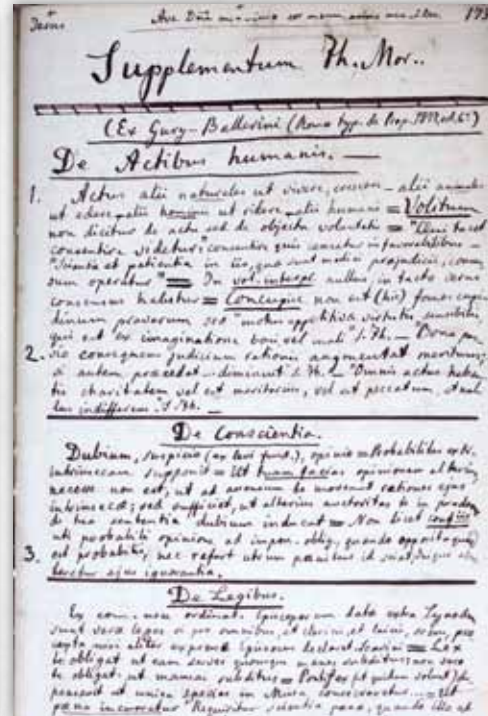

Retrat del Sr. Cardenal Vives

Portada de la revista La Ilustración Española y Americana del juliol de 1898 dedicada al cardenal Vives.

Text manuscrit de les Notes sur la Sainte Bible, que redactà fra Calassanç de Llavaner els anys 1877 i 1878.

Text manuscrit de la Expositio Regulae, del Supplementum Theologiae Moralis que redactà fra Calassanç de Llavaner els anys 1877 i 1878.

HARPER'S WEEKLY

SATURDAY
JULY 26
1902

CONTRIBUTORS

William Dean Howells
Edward L. Wells
Anthony Hope
John Kendrick Innes
Henry Luntz Miller
Howard W. Townsend
James F. Power
Clifford Johnson
Henry Howard Wood
J. G. Chamberlain
Henry W. Hark
Burdette Thomp
W. L. Spurr
Richard Aldrich
Loren Blyden Hill
James Macpherson
J. G. Sargent
Edwin Sillerton

TRIP
CENTS
4 COPY
FOUR
DOLLARS
A YEAR

Edited by **GEORGE HARVEY**

BALFOUR AND SALISBURY

*The Outgoing and Incoming
Premiers of Great Britain*

GOV. TAFT IN ROME

*Our First Important Diplomatic
Mission to the Vatican*

GEORGE V. OF ENGLAND

*Character and Peculiarities of the
Hair Apparent*

THE DUMAS CENTENARY

*Estimate (with illustrations) of the
Famous French Author*

GENERAL WOOD'S FUTURE

*Forty Pages, including
Sixteen Pages of Comment*

HARPER & BROTHERS NEW YORK

Portada i interior del setmanari Harper's Weekly de Nova York amb la notícia de la visita diplomàtica del governador Taft al Vaticà.

Antonio Brindani

Sebastian Maria Gudi

Juan Clemente de Luna

Antonio Villanilla

Governor Taft

Sebastian Maria Gudi

THE UNITED STATES AND THE POPE IN THE PHILIPPINES
Governor Taft receiving from the Pope
Messrs. de la Comandancia de Manila, and of Manila, Governor of the Philippines, who have been visiting together
the vicar-general of Manila, and accompanying to the Manila government.

Patent d'agregació del cardenal Vives a la Confraria de Sacerdots Adoradors del Santíssim Sagrament (París, 14 de juny de 1906).

Sobre postal (Santlúcar de Barrameda, 20 de desembre de 1908), adreçat al cardenal Vives, resident al Palazzo Attemps de Roma.

Recordatori del solemne funeral celebrat a Sant Andreu de Llavaneres el 19 de setembre de 1913 en sufragi del cardenal Vives.

Placa de marbre col·locada el 19 de setembre de 1913 a la façana de la casa on va néixer el cardenal Vives.

Portada de la revista *Il·lustració catalana* del 14 de setembre de 1913, que recorda la mort del cardenal Vives.

Portada del setmanari *Vida Llevantina*, de l'agost de 1910, dedicada al cardenal Vives.

Dibuix realitzat per Josep Triadó del projecte de monument al cardenal Vives a Sant Andreu de Llavaneres, conservat a l'Arxiu dels caputxins de Catalunya.

Segells pro-monument al cardenal Vives a Llavaneres.

Recordatori de la missa celebrada el 1963 pels 50 anys de la mort del cardenal.

Publicacions

Portada de la primera obra publicada per fra Josep de Calassanç de Llanereres a Barcelona l'any 1881.

Tercera edició de la introducció a l'estudi de la Sagrada Escriptura publicat per Calassanç de Llanereres a la Tipografia Vaticana l'any 1887.

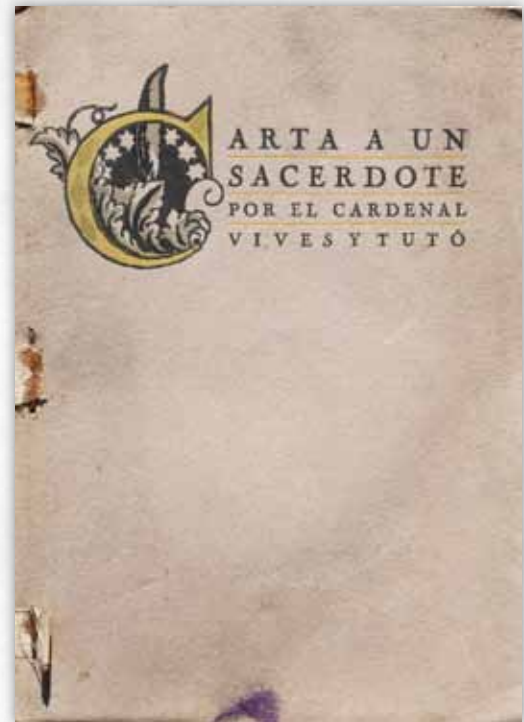
Exemplar del Dictionarium Marianum que el cardenal Vives l'any 1901 publicà als obradors de la prestigiosa Tipografia Vaticana.

Recull de comentaris al Pare Nostre que preparà el cardenal Vives

Summa Josephina, recull de textos d'autors cristians, antics i escolàstics, sobre sant Josep, que l'any 1907 publicà a Roma el cardenal de Llavaneres.

Quarta edició de la Carta a un sacerdote, obra que publicà el futur cardenal Vives l'any 1893, reeditada pòstumament a Barcelona l'any 1925.

Jesus in sinu Matris.

MARIAL

COMPUESTO EN LATÍN POR EL EMBO Y RVNO SEÑOR

J. C. CARDENAL VIVES Y TUTO

DE LA ORDEN DE MENORES CAPUCHINOS.

ORDENADO Y ARREGLADO EN LENGUA CASTELLANA

POR EL

PADRE RUPERTO MARÍA DE MANRESA

DE LA MISMA ORDEN.

TOMO PRIMERO:

ENERO — JUNIO.

CON UN GRABADO.

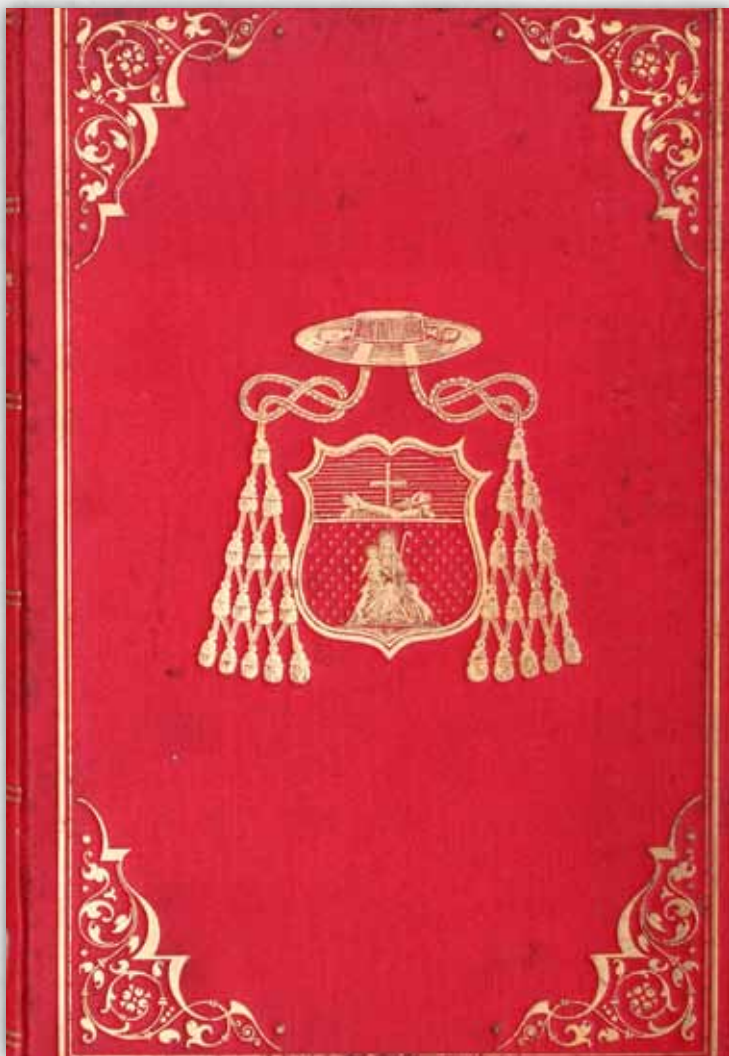
FRIBURGO DE BRISGOVIA (ALEMANIA). 1907.

B. HERDER

LIBRERO-EDITOR PONTIFICIO.

BERLÍN, ESTRASBURGO, KARLSRUHE, MUNICH, VIENA
Y SAN LUIS (AMÉRICA SEPT.).

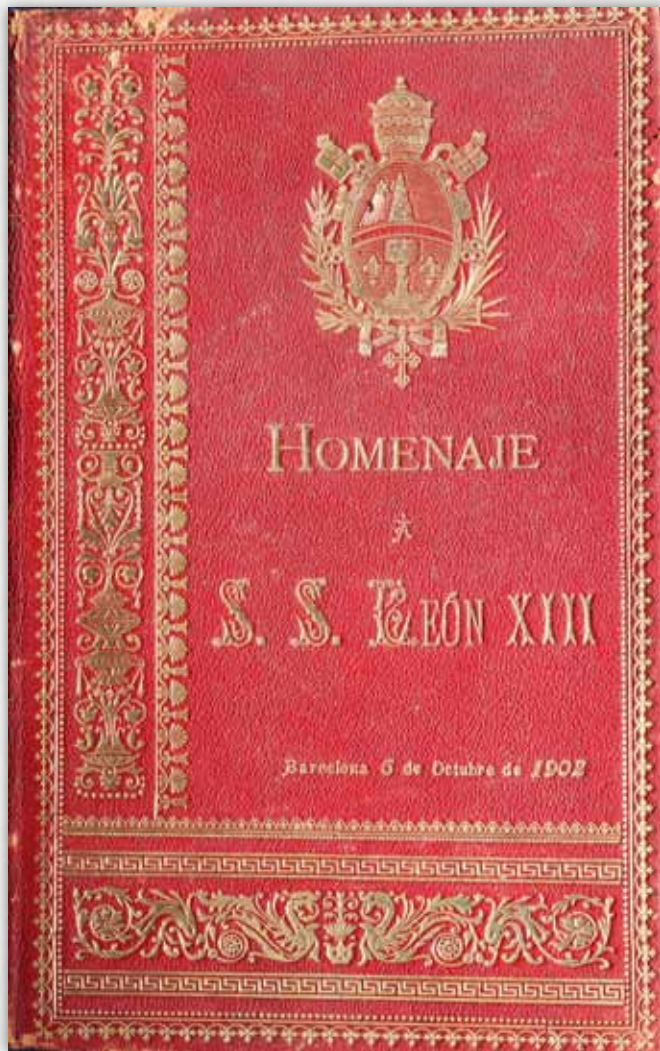
Primer volum del Marial que el secretari del cardenal Vives, el caputxí Rupert M. de Manresa, féu editar pel prestigiós editor alemany B. Herder l'any 1907 a Friburg de Brisgòvia.

Portada d'un llibre de la biblioteca personal del cardenal Vives.

Ritual de la consagració episcopal (Roma, 1892), amb el segell de la biblioteca personal del cardenal Vives.

Portada del llibre *Homenaje a León XIII* (Barcelona, 1902) pertanyent a la biblioteca personal del cardenal Vives.

De modo sciendi (Torí, 1912) pertanyent a la biblioteca personal del cardenal Vives.

OFFICIUM PROPRIUM
S. FRANCISCI DE PAULA

CONFESSORIS

ORDINIS MINIMORUM INSTITUTORIS

APPROBatum a S. B. C. die 24 JAN. 1740

SUB RITO DUPLICI PRIME CLASSIS

CUM OCTAVA

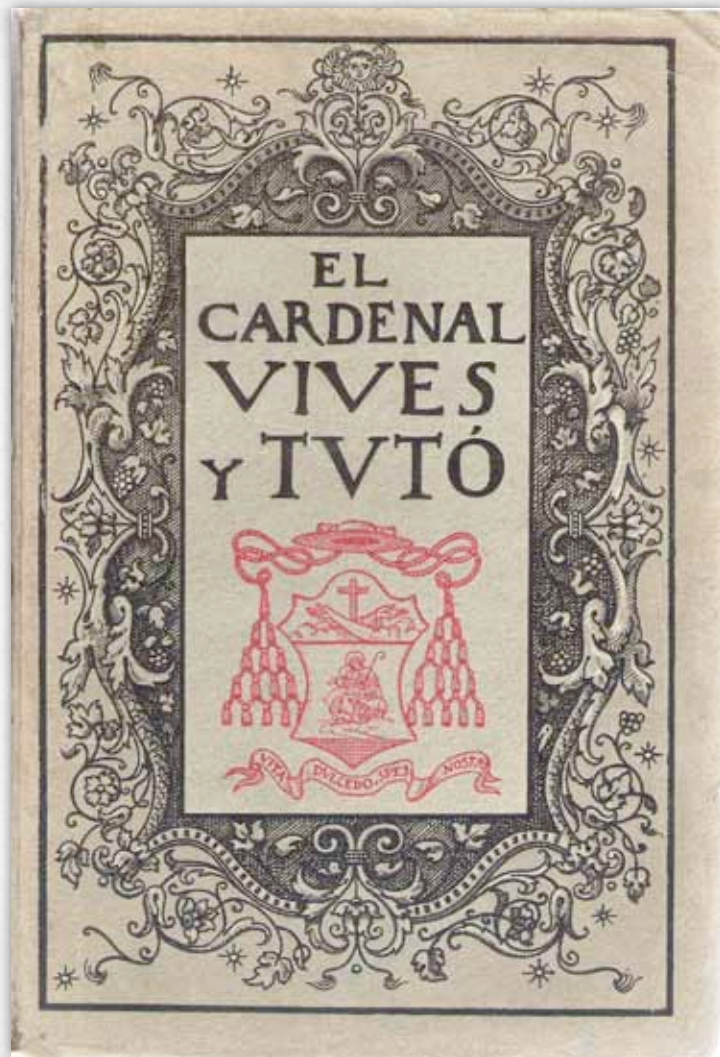
SARRIENENSIS

ROME

EX TYPOGRAPHIA POLYGLOTTA

S. C. DE PROPAGANDA FIDE

MDCCLXXXIII

Portada de la biografia sobre el cardenal Vives escrita pel P. Fr. Antoni Maria de Barcelona i editada el 1916.

Portada del llibre *Officium Proprium. S. Francisci de Paula* (Roma, 1882) de la biblioteca personal del cardenal Vives.

Can Caralt - Carretera de Sant Vicenç, 14
08392 Sant Andreu de Llanereres

www.santandreudellavaneres.cat/museu

Província de Tarragona
Caputxins de Catalunya

Compromiso | Compromis
Calidad Turística | Qualitat Turística

AJUNTAMENT DE
SANT ANDREU DE LLANERERES

Diputació
Barcelona